



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Explanatio In Psalmos**

Complectens primos 25. Psalmos

**Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>**

**Dusseldorpii, [1761]**

**VD18 15558428-001**

Psalmus IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53377)



boves intellige omnes fideles; per animalia silvestria infideles; per aves Cæli Angelos, qui in sublime feruntur, & assidue canunt laudes Dei; per pisces maris Dæmones, qui in profundissimis habitant, muti sunt ad laudes Dei, luto, ac humoribus delecrantur.

✠. 9. *Domine Dominus noster, quàm admirabile est nomen tuum in universa terra!*

jure igitur, ac meritò exclamavi:  
*Domine Dominus &c.*

## PSALMUS IX.

Titulus: *In finem pro occultis filii, Psalmus David.*

Argumentum: *quia ponitur nomen filii absolute, & præcedit nomen occulti, sive arcani, h. e. mysterii reconditi, Psalmus rectè dicitur tractare de unico illo Filio Dei, qui in carne humanâ delitescens, novo belandi genere vicit Diabolum, & exercitum ejus.*

✠. 1. *Confitebor tibi Domine in toto corde meo, narrabo omnia mirabilia tua.*

*In toto corde, h. e. laudabo totis viribus,*



ribus, quia res est maxima, nempe redemptio generis humani, opus summæ misericordiæ, in quo recapitulantur, seu colliguntur omnia Dei beneficia.

✠. 2. *Letabor, & exultabo in te, psallam nomini tuo altissime.*

Idem aliter dicit: ita Te laudabo, ut lætitia sit in corde, exultatio in exteriori motu; & sic psallam toto corde in gloriam tuam, Altissime, canendo scilicet illa mirabilia.

✠. 3. *In convertendo inimicum meum retrorsum, infirmabuntur, & peribunt à facie tua.*

In Personâ Ecclesiæ incipit narrare Victoriâ Christi contra Diabolum, & Satellites ejus. Cùm inimicus meus, Diabolus, à facie tuâ fugere incipiet, omnes ejus milites debiles reddentur, & evanescent, ac si non fuissent.

✠. 4. *Quoniam fecisti judicium meum, & causam meam, sedisti super thronum, qui judicas justitiam.*

Diabolus prætendebat, genus humanum justè à se teneri captivum; Christus, satisfaciens pro homine in cruce, quam *Thronum* vocat, litem diremit. Judi-



cans *justitiam* h. e. judicas justissimè, hominem scil., soluto jam pretio, redimendum esse, & Diabolum Dominio spoliandum.

✠. 5. *Increpasti gentes, & perit impius: nomen eorum delesti in eternum, & in seculum seculi.*

Post debellatum Diabolum, per crucem, arguisti gentiles per Apostolos de idololatria. *Perit impius*, ex impio factus pius. *Nomen eorum delesti*, gentilitatis, & idololatriæ, ut ne hodie quidem Judæi idola colant, aliàs ad id propensissimi. *In eternum &c.* hæc geminatio significat veram æternitatem.

✠. 6. *Inimici defecerunt frumæ in finem, & civitates eorum destruxisti.*

Dat causam, cur non sit reditura idololatria: quia *inimici*, Dæmonis arma omnino, & pro semper perierunt. Arma Dæmonis sunt tentationes ad idololatriam, aliæque prævæ suggestiones, quæ armatis fide IESU Christi non possunt amplius nocere. *Per civitates* Dæmonis intellige homines infideles; has Christus destruxit, dum idola per totum Mundum sustulit.

✠. 7.



*v. 7. Periit memoria eorum cum sonitu, & Dominus in eternum permanet.*

Repugnavit totus Mundus, & ipsi summi Reges totis viribus conati sunt idola defendere; sed quò magis fremebant, eò magis idololatria cadebat; finito tandem strepitu persecutionum, memoria quoque idololatriæ periit: Christus autem & ejus memoria nunquam peribit.

*v. 8. Paravit in judicio thronum suum, & ipse judicabit orbem terræ in æquitate, judicabit populos in justitiâ.*

Post certamen cum Diabolo, Dominus paravit, stabilivit thronum suum in judicio, h. e. ad judicandum, & ipse, qui est Rex Regum, judicabit orbem &c.

*v. 9. Et factus est Dominus refugium pauperi, adjutor in opportunitatibus in tribulatione.*

Ex eo, quòd Christus reget, & justè judicabit, colligit David magnam consolationem pauperum, qui alias à potentibus opprimi solent. Non timeant





amplius pauperes, quia Dominus in Cælo sedens, factus est refugium &c. Porrò tunc opportunum tempus auxilii Divini est, dum premunt tribulationes, & deficit humana consolatio.

✽. 10. *Et sperent in te, qui novērunt nomen tuum, quoniam non dereliquisti quærentes te Domine.*

Apostrophus frequens est in Psalmis, & sæpe nascitur ex affectu novo, qui Davidi inspirabatur, dum laudes Dei caneret. Meritò, inquit, in Te sperare possunt in angustiis suis, qui, ex nomine tuo rectè intellecto, cognoscunt potentiam, & misericordiam tuam, quia nunquam dereliquisti eos, qui quærent tibi soli placere.

✽. 11. *Pfallite Domino, qui habitat in Sion, annuntiate inter gentes studia ejus.*

Post Apostrophem ad Deum ex eodem fervore Spiritus facit aliam ad homines, exhortans eos, ut & ipsi Deum audent, & alios ad laudandum excitent. Dicitur Dominus habitare in Sion, quia ibi erat Arca Testamenti, & locus adorationis; & additur hæc periphrasis, ut  
 distin-



distinguat<sup>r</sup> Deus verus à Diis falsis, qui habitant in delubris Ethnicorum. *Studia* ejus significat consilia, ad inventiones, opera mira Dei, quæ relucet in redemptione generis humani.

¶. 12. *Quoniam requirens sanguinem eorum recordatus est: non est oblitus clamorem pauperum.*

Redit ad id, quod dixerat, Deum esse refugium pauperum. Laudate, inquit, Deum, quia etsi, dum interdum videmus pauperes pios à potentioribus opprimi, Deus videatur eorum oblivisci, tamen non ita est: sed *requirens*, h. e. discutiens vitam, & acta singulorum, recordatus est sanguinem eorum injustè effusum; audivit eos, qui, dum opprimebantur, ad eum clamaverunt. Deum autem recordatum esse sanguinem suorum, patebit suo tempore, quando & opprimentium pœna, & oppressorum gloria manifestabitur.

¶. 13. *Miserere mei Domine, vide humilitatem meam de inimicis meis.*

Rogat auxilium Dei contra præsentēs, & futuras angustias. Est vox Ecclesiæ: *miserere* &c. *Vide humilitatem,*



h. e. abjectionem, seu afflictionem meam,  
ex inimicis visibilibus, & invisibilibus pro-  
venientem.

✱. 14. *Qui exaltas de portis mortis,  
ut annuntiem omnes laudationes tuas  
in portis filiae Sion.*

*Miserere &c. Vide &c.* ut antè, tu,  
Domine qui exaltas &c. Exaltatur Ec-  
clesia (vel David) à portis mortis, h. e.  
liberatur à tentationibus, ne cadat in mor-  
tem æternam; ut gratiam liberatoris ag-  
noscat, & lauder coram Angelis Dei, qui  
sunt in portis Cœlestis Jerusalem.

✱. 15. *Exultabo in salutari tuo, in-  
fixæ sunt gentes in interitu, quem  
fecerunt.*

Exultabo, scil. liberatus de portis mor-  
tis, in salute à Te mihi donatâ. *Quoniam* (hæc  
conjunctio sæpe subintelligitur) *infixæ  
sunt &c.* h. e. persecutio hostium non mi-  
hi, sed ipsis nocuit.

6 ✱. 15. *In laqueo isto, quem abscon-  
derunt, comprehensus est pes eorum.*

Non solum aperta, sed etiam occul-  
ta persecutio, quæ veluti laqueus tende-  
batur, authoribus nocuit, non mihi.

Fortè

Fortè hic tanguntur persecutiones aperta  
 Diocletiani &c. , & occulta Juliani  
 Apostatae, & Imperatorum Haëreticorum.

v. 17. *Cognosceatur Dominus iudicia  
 faciens: in operibus manuum sua-  
 rum comprehensus est peccator.*

Cognosceatur Dominus verus esse Deus,  
 ex eo scilicet iudicia faciens, h. e. quia adeo  
 mirè disponit, ut persecutio tam aperta,  
 quam occulta authoribus noceat.

v. 18. *Convertantur peccatores in in-  
 fernum, omnes gentes, quæ obli-  
 viscuntur Deum.*

Non imprecatio, sed propheta est,  
 impios ad infernum conversuros, h. e. re-  
 versuros; dicuntur autem eò reversuri,  
 quia, quæ peccatores, inde venerunt. Quæ  
 obliviscuntur &c. Peccans obliviscitur  
 Deum, (h. e. à Deo avertitur.

v. 19. *Quoniam non in finem oblivio  
 erit pauperis, patientia pauperum  
 non peribit in finem.*

Ideo impii, qui pauperes opprime-  
 re solent, in infernum dejicientur, quia  
 Deus, licet sæpe videatur non recorda-  
 ri, recordabitur tamen, h. e. vindicta  
 aliquan-



aliquando fumet de oppressione pauperum, & ideo patientia, seu expectatio pauperum non peribit in finem, h. e. effectu suo non frustrabitur in æternum.

Ps. 20. *Exurge Domine, non confortetur homo, judicentur gentes in conspectu tuo.*

Dum prædixerat interitum impiorum; jam rogat, ut incipiat contra eos agere. *Exurge*, incipe coercere impios: *non confortetur*, non prævaleat pulvis contra Deum factorem suum. Judicium contra eos à facie tuâ prodeat, seu iudica illos Deus.

Ps. 21. *Constituë Domine legislatorem super eos: ut sciant gentes, quoniam homines sunt.*

Dum gentes, quæ Ecclesiam persequabantur. Principi Christiano subjectæ fuerunt, manifestè intellexerunt, se homines esse, infirmos, & contra Christum prævalere non posse. Id prædicit Propheta per modum precantis. *Constituë legislatorem* terribilem, qui cum imperio præsit, puta Constantinum, Jovinianum, Valentinianum &c., ut vel homini



mini subjecti, se infirmos homines esse sciant.

¶. 22. *Ut quid Domine recessisti longè, despicias in opportunitatibus, in tribulatione?*

Incipit prædicere persecutiones contra Ecclesiam, post Christum orituras, quæ interdum ita creverunt, ut videretur Dominus oblitus esse populi sui. *Recessisti longè*, h. e. cur ita permittis impios grassari in justos, ac si non adesses? cur *Despicias* tuos pauperes, in opportunitatibus, dum opportunum esset eos juvare, nempe *in tribulatione*?

¶. 23. *Dum superbit impius, incenditur pauper, comprehenduntur in consiliis quibus cogitant.*

*Dum superbit impius*, h. e. dum prosperè agit, & gloriosus apparet, tunc *incenditur pauper*, h. e. scandalizatur, & uritur æstu cogitationum justus pauper: *Comprehenduntur in consiliis quibus cogitant* (Græcismus est, pro: quæ cogitant) h. e. tam impius gloriosus, quam justus pauper illaqueatur cogitationibus suis. Nam impius cogitat, sibi deberi  
illam



illam felicitatem, & ipse se decipit; justus verò videns impium prosperè agere, cogitat, quid hoc sibi velit, & magis, ac magis se involvit. Atque hæc ratio videtur superioris versiculi: ideo enim rogaverat Propheta Deum, ut non despiceret pauperem in tribulatione, quia prosperitas impiorum & irapiis, & justis nocet, dum illi superbiunt, isti scandalizantur.

¶. 24. *Quoniam laudatur peccator in desiderijs animæ suæ, & iniquus benedicatur.*

Datur ratio prioris: quia peccator malè agit, & tamen, quia dives est, à multis laudatur, quasi bene agat, & desideria ipsius, quamvis iniqua, approbantur, & hinc fit, ut iniquus benedicatur, cum maledici potius mereretur.

¶. 25. *Exacerbavit Dominum peccator: secundùm multitudinem iræ suæ, non quæret.*

Pergit explicare malitiam peccatoris superbi. *Exacerbavit* superbiendo, &, licet omni studio deberet quærere, non tamen quæret reconciliationem cum Deo.

ob magnitudinem iræ suæ in pauperes afflictos. Ira enim, & superbia peccatorem excæcant, ut non cogitet, quantum malum sit Deum exacerbare.

2. 26. *Non est Deus in conspectu ejus, inquinatæ sunt viæ illius in omni tempore.*

Quia excæcatus peccator nunquam Deum cogitat, ideo nunquam dirigit viam suam ad Deum; & ideo omnes viæ, h. e. omnia opera ejus sunt inquinata forde concupiscentiæ.

✱. 27. *Auferuntur judicia tua à facie ejus, omnium inimicorum suorum dominabitur.*

Neque etiam, quod posset eum convertere, cogitat de tuis terribilibus judiciis, & ideo sine ullo timore Dei tyrannicè opprimit omnes, quos inimicos suos putat.

✱. 28. *Dixit enim in corde suo, non movebor à generatione in generationem sine malo.*

Ecce confidentiam vanam impii: nemo, cogitat secum, me commovere, seu



seu mihi nocere poterit: ero *sinè malo* à generatione &c.

✧. 29. *Cujus os maledictione plenum est, & amaritudine, & dolo, sub linguâ ejus, labor, & dolor.*

David duobus ✧. ✧. descripsit impiorum, jam os, post opera ejus. Os plenum *maledictione*, h. e. blasphemis in Deum, conviciis in homines; *amaritudine*, h. e. detractionibus, murmurationibus, contentionibus, & aliis odium, ac rancorem testantibus; *dolo*, h. e. calumniis, mendaciis, perjuriis. Huc tendunt verba impii, ut afflictis, qui ei quoquo modo subjiciuntur, laborem, & dolorem adferat.

✧. 30. *Sedet in insidiis cum divitibus, in occultis, ut interficiat innocentem.*

Jam describit mala opera, h. e. oppressiones pauperum. Impii, & potentes, adjunctis sibi similibus sociis, variis artibus, & dolis pauperes circumveniunt, & ad perniciem adducunt. Similitudo est ab iis, qui in vestibulis domus latent, observant, quando transeant, quos interficere cupiunt.

✧. 31

✧. 31. *Oculi ejus in pauperem respiciunt, insidiatur in abscondito, quasi leo in spelunca sua.*

✧. 32. *Insidiatur, ut rapiat pauperem, rapere pauperem, dum attrahit eum.*

✧. 33. *In laqueo suo humiliabit eum, inclinabit se, & cadet, cum dominatus fuerit pauperum.*

Jam idem dicit, quod antè, sed variatis metaphoris. Antea impium comparaverat homini insidianti alteri homini; ✧. 31. leoni insidianti aliis bestiis debilioribus; ✧. 32. homini tendenti laqueos bestiis, ut capiat eas. *Insidiatur, ut rapiat pauperem, rapere autem pauperem insidiatur tum, cum eum ad se attrahit, alliciendo incautum. In laqueo verò suo jam captum humiliabit, h. e. opprimet, & inclinabit se super eum, & in eum cadet, h. e. super eum irruet, cum Dominatus &c. h. e. cum iis planè potius fuerit.*

✧. 34. *Dixit enim in corde suo, oblitus est Deus: avertit faciem suam, ne videat in finem.*

Repe-



Repetit causam tantæ impietatis, nimirum, quia impius cogitat apud se, Deum non curare res humanas, nec unquam curaturum.

ψ. 35. *Exurge Domine Deus, & exaltetur manus tua, ne obliviscaris pauperum.*

Rogat Deum, ut impios coerceat. *Exurge* quasi à somno, & *exaltetur manus tua* ad percutiendum: manus enim dormientis, vel quieti hominis demissæ, & sæpe complicatæ esse solent.

ψ. 36. *Propter quid irritavit impius Deum? dixit enim in corde suo, non requiret.*

Iterum repetit, causam, cur impius Deum irriter peccando, eam esse, quia cogitat, Deum ista non requirere.

ψ. 37. *Vides, quoniam tu laborem, & dolorem consideras, ut tradas eos in manus tuas.*

Refutatio istius causæ: imò *vides*, o Deus, & requiris, quod ex eo apparet, quia *tu laborem, & dolorem* miserorum *consideras*, ut, cum impleta fuerit mensura, *tradas* impios *in manus tuas* puniendos.

ψ. 38.



Ps. 38. *Tibi derelictus est pauper, orphano tu eris adiutor.*

Merito ista consideras, quia Tibi, Patri omnium incumbit cura eorum, præcipuè qui sunt destituti omni alio auxilio.

Ps. 39. *Contere brachium peccatoris, & maligni: quæretur peccatum illius, & non inuenietur.*

Contere brachium, h. e. potentiam, & robur peccatoris, & sic humiliatus resipiscet, nec amplius peccabit: ideo quæres postea peccatum illius, & non inuenies.

Ps. 40. *Dominus regnabit in æternum, & in sæculum sæculi, peribitis gentes de terrâ illius.*

Prædicat futurum, quod ut fieret, orauerat. Dominus semper regnabit, inuisis inimicis ejus; imò ipsi inimici peribunt, & exterminabuntur de terrâ illius h. e. de orbe terrarum universo.

Ps. 41. *Desiderium pauperum exaudivit Dominus, præparationem cordis eorum audivit auris tua.*

Quod futurum est, ponit tanquam præteritum, propter certitudinem; nec

E

dicit



dicit orationem, sed *desiderium pauperum*, ut ostendat celerem exauditionem. Deus, qui scrutatur corda, non expectabit orationem; sed ipsum desiderium, quod orationem præcedere solet, & ad eam præparatio est, exaudiet.

¶. 42. *Judicare pupillo, & humili, ut non apponat ultra magnificare se homo super terram.*

Ad hoc exaudivit Dominus desiderium pauperum, ut judicet causam pupilli, & humilis contra ipsos eorum oppressores, ne deinceps homo audeat superbire, homo, inquam. qui est super terram, contra Deum, qui est in Cælo. Hebraicè est *homo de terrâ*, h. e. ex terrâ compositus, ne scilicet superbiat figmentum contra factorem suum.

---

## PSALMUS X.

**T**itulus: *In finem Psalmus David.* Sensus patet ex dictis, præsertim Ps. IV.

Argumentum: *Hortatur ad confidentiam tempore calumniarum, aliarumque persecutionum. Loquitur David in personâ cujuslibet justî, prævidens quodammodo illud*

lud